

predsednik inženir Šturm in preda besedo gospodu poslancu Pušenjaku. Gospod poslanec Pušenjak govori o praktičnem krščanstvu.

Za praktično krščanstvo nas navdušuje predvsem po zgodovini dokazana moč krščanske misli, ki je vedno do danes povzročala vsa večja: gospodarska, socialna in kulturna gibanja. Gospod poslanec je nadalje naglašal razloge, zakaj da mora katoličan praktično nastopati in to osebno v naši državi, kjer psujejo naši nasprotniki katoličane kot sovražnike države, brezdomince in blapce Rima. Pri vsej proticerkveni gonji pa hočejo nasprotniki prikriti svoje delo s plašcem narodnosti. Radi ravnokar navedenih psovov in nakan naših nasprotnikov je potrebna samoočramba katoličanov. Mi katoličani moramo posegati v javno življenje, ker se ravno sedaj rešujejo na vseh poljih vprašanja, ki bodo segala za leta in leta prav globoko v naše javno in zasebno življenje.

Vera mora ravno sedaj poseči in se kazati v javnem življenju, da bomo udeležili tudi v politiki katoliška načela, ki izhajajo iz zavesti: Vsa oblast prihaja od Boga! Vera in politika sta nerazdružljivi in njih spojitve v javnem življenju je dobrobit družbe, države in posameznikov.

Ob koncu svojih besed je zabilal g. poslanec poslušalcem lastnosti pravega katoličana za javno življenje, ki so: vztrajnost, požrtvovalnost in veselje do dela v naših društvih in organizacijah. Gospod govornik sklepe svoj govor s pozivom: Hočemo zboljšanje sedanjih neznosnih razmer, potem — nazaj h praktičnemu krščanstvu!

Za poslanca g. Pušenjakom je govoril g. urednik Smodaj iz Ljubljane o: šolskem vprašanju.

Grede šolstva gre po cellem svetu borba: s Kristom in proti Kristu! Po drugih državah se je ta borba že po večini končala, pri nas je pa ravno sedaj najljutejša. V borbi za krščansko šolstvo so povsod sijajno zmagali katoličani, ako so se pokazali odločne, le tamkaj so podlegli, kjer so bili preveč zaspani. Mi jugoslovanski katoličani se moramo zavedati, da se ravno na šolskem polju odloča vsa naša dobra ali slaba bodočnost z ozirom na izvojevanje krščanskih načel za šolstvo. Treba pribiti, da so bili stari avstrijski šolski zakoni prikrito kulturnobojni, srbski šolski zakon pa hoče odkrito prepustiti po starosrbskem načinu versko vzgojo posvetnemu učitelju.

Ako bi pri nas takoj pognali veronauk iz šol, bi se ljudstvo temu uprlo, radi tega hočejo naši nasprotniki na najvišjih mestih doseči ta svoj cilj počasi in to najprej po onih krajih, kjer so katoličani bolj mlačni, manj zavedni in slabo korajžni.

Vlada namerava tudi zapreti naše najboljše šole — privatne — samostanske in šolstvo monopolizirati kot tobak. Vlada se dobro zaveda, ako bi šolstvo monopolizirala, bi bile njene šole prazne, privatne pa prapopolnjene, radi tega je začela zasebne šole po Vojvodini zapirati in za vojvodinskimi pridejo na vrsto naše samostanske šole. Glede nakan vlade, da požene veronauk iz šol in prepusti versko-nravno vzgojo posvetnemu učitelstvu, ki je po ogromni večini svobodomiseln — brezverno, moramo mi katoličani povsod zahtevati: V naših, od katoličanov vzdržanih šolah je in bo podučeval veronauk katoliški katehet, ki je edino prejel to službo od Krista samega!

Po zahvali g. predsednika govorniku, pozdravi g. inženir Šturm g. dr. Verstovška, ki je posetil slovenjebistriški katoliški shod in preda po pozdravu besedo g. poslancu Žebotu.

Gospod poslanec Žebot govori o orožju sedanjega časa o: tisku, časopisju in slabih knjigah. Slika poslušalcem strup nasprotnega — protikatoliškega časopisja in poziva navzoče na delo, da pride v vsako katoliško hišo — katoliški časopis!

Za poslanca Žebotom pozdravi zborovalce v imenu Dijaške zveze abiturijent g. Gregor Zafošnik.

Ravnatelj dr. Jerovšek prosi svoje rojake, naj imajo odprto srce in darežljivo roko, ko bo potrkalo vodstvo Dij. kuhinj na darežljivo in za podporo dijaške mladine vneto srce slovenskega kmeta.

Po prečitanih in enoglasno sprejetih običajnih resolucijah opravi g. prof. Vreže slovesne večernice, posvetitev Presv. Srcu in katoliški shod je še zaključila zahvalna pesem.

Nad vse hvalevredno se moramo beležiti, da je dobro, skoz in skoz za katoliško stvar goreče ljudstvo slovenjebistriške dekanije požrtvovalno vztrajalo na dolgo trajajočem shodu do konca in z navdušenjem pritrjevalo izvajanjem posameznih govornikov. Obilni sad še gorečnejše navdušenosti za katoliške ideje in pravice je slovenjebistriškemu katoliškemu shodu zagotovljen.

Orlovski tabor Če ju.

Po deževnem predvečerju je napočilo krasno nedeljsko jutro. Od vseh strani štajerske in lepo število tudi iz Ljubljane je pribitelo orlovstvo na svoj prvi podzvezni orlovski tabor v Celje. Vlak za vlakom in okrašenimi vozovi so prinašali vedno nove trume udeležencev. Pred celjsko postajo se je formiral sprevod. — Pred odhodom na Glavni trg je pozdravil predsedstvo OZ in goste br. predsednik celjskega okrožja, odzdravil mu je v jedrnatih besedah predsednik OP br. dr. Basaj. Njegovim besedah je sledil krepak »Bog živi!« iz tisočih grl zbranega orlovstva. Na to je krenil sprevod. Na čelu sprevoda izza vojaške godbe je korakal močan prapor Orlov z znaki, nato pa mnogoštevilni orlovski paraščaj in gojenke. Tem je sledilo predsedstvo OP z osmimi zastavami in predstniki vseh udeleženihi odsekov, izza teh pa je korakalo nad tisoč Orlov v kro-

jih, nato pa istotako močan prapor Orlic v krojih pod vodstvom podzvezne sestre načelnice iz Ljubljane. — Sprevod je zaključilo več tisoč mož in žena ter četa Orlov.

Na Glavnem trgu je bil pred Marijino soho postavljen lepo okrašen oltar. Orlovstvo se je razvrstilo pred oltarjem v mogočno pestro sliko. Ves ostali prostor pa je napolnilo občinstvo. Nato je v lepih besedah v svojem cerkvenem govoru mil. g. kap. vikar dr. Matek iz Maribora razlagal vero, upanje in ljubezen do Boga. Pridigi je sledila pontifikalna sv. maša z blagoslovom, ki jo je daroval mil. g. kap. vikar. Po maši ši je spreved krenil pred Narodni dom, raz čegar balkona je nagovoril zbrano orlovstvo in ogromne množice ljudstva na prostranem trgu predsednik OP br. dr. Basaj, ki je v imenu OP pozdravil vse brate Orle in sestre Orlice in vse tiste, ki so prihiteli v tako ogromnem številu na celjski tabor štajerskega orlovstva. — Člani in članice, zvesti svojim vzvišenim ciljem, so vztrajno in požrtvovalno vršili svojo orlovsko dolžnost in orlovstvo hiti od uspeha do uspeha. Orlovska organizacija je bojna organizacija proti vsiljenemu kulturnemu boju. Temu boju se ne smemo odreči, ne smemo se mu umakniti. Ne smemo pa tudi prezreti, da vsak trenutek pomenja novo opasnost. Ako se bo na mladinski fronti izvojeval ta boj v našo korist, potem lahko rečemo, da je orlovstvo rešilo krščanstvo ali celo slovenstvo. (Živijo! Burno odobravanje). Opozorjam pa na eno. Nasprotniki nas vabijo v svoje vrste z velikimi obljubami. Bojte pa se tistih, ki mnogo obljublajo, a nimajo kaj dati. Orlovska organizacija zahteva predvsem osvoboditev od samega sebe, osvoboditev od svojih strasti in hudih nagnjenj. To pa je mogoče doseči potom vzgoje in izobrazbe. Danes, ko je toliko nesvobodnega svobodnjaštva, je potrebno, da damo zdrav temelj našim družinam. Sam pred seboj svoboden sin in svobodna hči bosta v družinah dala poročstvo za blagostanje in boljše bodočnost naroda in države. Ni mogoče, da država in vlada štiti ljudstvo, če to ljudstvo ni svobodno samo pred seboj. To je cilj in namen fantovskih večerov sestankov. Ako bo vsak posameznik svoboden, bodo tudi družine in država svobodne in njega vredne. — Drugi naš sovražnik pa je sebičnost, materijalizem in mamonizem. Zato je druga zahteva naše organizacije, da se odpovemo sebičnosti. Če to dosežemo, potem smo vzgojili v širokih masah naroda smisel in pravo pojmovanje skupnosti.

Vstvarjati je torej z vzgojo v vsakem posamezniku čut, da se odpove sebičnosti in da zna se žrtvovati za svojo državo, za svoj narod, za svojo družino. Brez tega ni mogoč noben narod, nobena družina. Ko dosežemo to našo zahtevo, smo rešili tudi socialno vprašanje. Danes velja načelo, da se postavljajo sila proti sili. Proti temu načelu pa postavljamo ljubezen do dela in zahtevo, da se odpovemo delamrznosti in napovemo boj prirojeni lenobi. Naša organizacija zahteva intenzivno delo na vseh poljih. Že v sami organizaciji je zapopadna vzgoja te zahteve. Vsak funkcionar ima določeno redno delo in delokrog tega dela. Povdarjam še enkrat, da je sreča vsakega posameznika, vsake družine in države odvisna od tega, v koliko je kdo svoboden sam pred seboj in izobražen. Saj nas je Bog ustvaril zato, da smo srečni. Sreča pa izvira iz dela. Z delom so dani temelji za vzgojo krepke volje in izobrazbe za srečo družine in naroda. — Najbližji cilji naše orlovske organizacije je torej predvsem, da vzgojimo take sinove, in take hčere, ki bodo nositelji dobre in srečne družine. Ako smo to storili, smo izvršili za narod in državo veliko nalogo. Potem tudi lahko rečemo, da smo steber narodu in opora državi. (Živahno pritrjevanje in živio-klici). K temu pa bo pripomoglo ne samo bratstvo med Slovenci, ampak med vsemi Slovenci, Hrvati in Srbi. Zato je ustanovljena Jugoslovanska orlovska zveza. (Živijo!), ki je razširila svoja krila skoro da na celo državo. Njena moč in njen pomen je prekoračil državne meje na brnskem vseslovenskem orlovskem taboru je bil postavljen temelj za Slovensko orlovsko zvezo, za zvezo slovanstva. Tam je slavilo svoje triumpfe 120.000 članov in članic orlovstva v Čehoslovaški. Od tega tabora treba črpati pouk za nas. Vsi tisti, ki ste bili v Brnu, veste, da smo se vrnili polni nad in z globokim navdušenjem. (Živijo!). Pravijo, da po dobi romanstva in germanstva mora priti doba slovanstva. Do tega mora priti, ker ni mogoče, da bi slovanstvo bilo samo gnoj za njegove nasprotnike. To so pota, po katerih bo hodilo slovensko in slovansko orlovstvo. Bog živi! (Bog živi! Živijo! Živahno in navdušeno ploskanje in živio-klici).

Nato je govoril v dobro zasnovanih izvajanjih br. Marko Krajnc, ki je pojasnil pojmi vere in nevere ter boj med njima. Zlasti temeljito je razkrinkal nasprotnike in njihovo orožje — denar, ki ga grabijo z raznimi mahinacijami in nacjonalizacijami. Ostro je nastopil govornik tudi prot iitistim, ki nosijo kraljev manifest. Prej ne bo bolje, dokler se ne prerodi vsak posameznik, narod in država v krščanstvu. K temu cilju naj stremi vse naše delovanje. Govornik, čisto prekidan z navdušenim odobravanjem, je ob sklepnih besedah žel splošno pritrjevanje.

K besedi se je oglasil, živahno pozdravljen, tudi br. Švikaršič iz Murske Sobote, ki je prinesel pozdrave prekmurskega orlovstva in ljudstva ter izrazil željo na čimvečjo udeležbo na orlovskem taboru v Murski Soboti, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra t. l.

Ko je še br. Tratnik pozdravil tabor v imenu Jugoslovanske akademske katoliške omladine, je predsednik OP br. dr. Basaj zaključil zborovanje s kratkim nagovorom in z orlovskim pozdravom Bog živi!

Po taboru so telovadci odkorakali na telovadišče na Glaziji k skušnjam. Popoldne pa se je vršila telo-

vadba s prostimi vajami in na orodju. Nastopila je tudi brnska vrsta, navdušeno pozdravljena od mnogoštevilnega občinstva. V raznih paviljonih so se prodajala primerna okrepčila in se je po telovadbi razvila prav prijetna prosta zabava, katere se je udeležilo tudi nekaj nasprotnikov, ki pa niso motili splošnega razpoloženja ter so se zelo laskavo izražali o Orlu. — Živahno vrvenje na telovadišču je potem trajalo še do noči.

Tudi ta tabor je močan steber v stavbi uspehov orlovske organizacije.

Manevri v Slov. goricah?

Narodna poslanca Roškar in Žebot sta poslala ministrskemu svetu in posebej še ministru vojne in morarice naslednjo interpelacijo:

V Slov. goricah, t. j. v ozemlju med Muro in Dravo na črti vzhodno od južne železnice Maribor—Spilje hodijo od 1. avgusta naprej oficirske kolone. Gg. oficirji študirajo to ozemlje in zatrjujejo, da se bodo vršili istočno jesen ali prihodnjo spomlad med Muro in Dravo vojaški manevri. Občine bi morale po zatsdilu oficirjev poskrbeti za krmo za vojaške konje in stanovanja za oficirje.

Ljudstva v Slov. goricah se je vsled teh vesti polastila vznemirjenost. Ozemlje med Muro in Dravo je tako, da bi manevri povzročili kmetu, viničarju in namenjniku ogromno škodo na polju in v vinogradih. — Vsled elementarnih nezdod (suše in toče) so ljudje že itak težko prizadeti. Pomanjkanje živil in pridelkov za prodajo je zelo veliko. Vojaški manevri po ozemlju Slov. goric bi to pomanjkanje neprimerno povečali. — Posebno bi bil z manevri zmanjšan ali celo uničen pridelok v vinogradih in sadonosnikih. Pridelovanje vina je danes najdražje. Iz vinogradov bo imelo ljudstvo Slov. goric v tem letu skoro edine dohodke. Manevri bi povzročili med ljudstvom na teritoriju med Dravo in Muro ogromno gospodarsko škodo. Boda in pomanjkanje bi se s tem še povečala.

Z ozirom na ta dejstva si dovoljujeta podpisana narodna zastopnika vprašati:

1. Ali vojno ministrstvo v resnici namerava v ozemlju med Muro in Dravo uprizoriti vojaške manevre?

2. Ali je kraljevi vladi znano, da sestoji ozemlje Slov. goric po večini iz vinogradov, sadonosnikov in njiv in da tak teren ni primeren za velike vojaške vaje?

3. Ali je vojno ministrstvo, ozir. kraljeva vlada voljna preprečiti gospodarsko nesrečo, ki bi sledila manevrom, ter takoj odpovedati manevre v Slov. goricah?

Prosiva nujne rešitve tega vprašanja in pismenega odgovora.

Opomba uredništva:

Objavljamo dobesedno interpelacijo naših poslancev, da ljudstvo vidi, kako se Jugoslovanski klub poteguje na naše pravice. Vsak resen človek se mora prijeti za glavo, ko sliši, da hočejo po rodovitnih Slovenskih goricah uprizoriti vojaške manevre in sicer v času, ko trpi ljudstvo pomanjkanje. Vojaške kolone bi pomanjrale ne samo vinegrade, ampak tudi pozne pridelke na polju in sadje. Živinske krme je itak samo za največjo silo. Vojaštvo pa bi še to belvico krme rekviriralo za vojaške konje. V imenu ljudstva pozivamo naše poslance, da z vso odločnostjo preprečijo nesrečo, ki preti ljudstvu v Slov. goricah.

Ob tej priliki pribijemo, da je zastopnik Samostojne kmetijske stranke v finančnem odboru narodne skupščine, poslanec Josip. Drofenik glasoval za manevre. Vojni minister je namreč v proračun postavil svoto 30 milijonov za manevre. Drofenik je s svojim glasom pripomogel, da smo vojni minister tako ogromno svoto porabili za tako nepotrebno in ljudstvu škodljivo prireditve. Mi smo to že svoj čas pribili, a Samostojna s svojim Drofenikom molči.

Vojaške vaje v vinogradih.

V vinogradih zori grozdje, ki bo dalo letos našemu vinogradniku edini dohodek. Naši ljudje uvajajo trtni sad kot poseben zaklad. Stara navada je, da vinogradnik raje da gostu liter vina, nego bi pustil odtrgati pred trgatvijo grozd. In saj imajo tudi prav! Silno visoko pride pridelovanje vina! Vinogradnik-strokovnjak je izračunal, da bo letos prišel liter vina vinogradniku ki je moral obdelovati vinsko trto s tujimi delavnimi močmi, najmanj na 16—20 kron. Kaj se godi? Vojaške patrolje in celi oddelki vojaštva s konji in strojnimi puškami drviyo v mariborski okolici po najlepših vinorodnih gričih in napravljajo neprecenljivo škodo ne samo s tem, da kradajo grozdje, ampak tudi polomijo vinske trte in kolje. V občinah Lajtersberg, Krčevina in St. Peter so pretekli teden vojaške kolone napravile škode v vinogradih za več desetisoč kron. Posamezni vinogradniki in viničarji so prosili komandante vojaških čet, naj vendar raje vršijo vaje po golih neplodnih rebrih. A prosilcem se nastavi prškina cev ali pa govori kopito, in — molčati morajo.

Na prošnjo vinogradnikov se je poslanec Žebot pritožil v tej zadevi na okrajno glavarstvo in vojaško komando v Mariboru, ozir. na posamezne polkovne komande. Dobil je odgovor, da je vojaška komanda izdala strogo »naredjenje«, da ne sme nobeden vojak in seveda tudi ne patrolje v vinograde in sadonosnike. A vojaška komanda in uprava odklanja vsako odgovornost za škodo. Napravljeno škodo morajo poravnati odgovorni oficirji in podoficirji. Tako se glasi odgovor. Ali ni to naravnost smešno! Kje naj kmet ali viničar dobi ime oficirja, ki poveljuje vojaški četi, ki je napravila škodo v vinogradu? Če zahteva ime, dobi k večjemu grožnjo z revolverjem ali bajonetom! —

Vojaška uprava je po zakonu odgovorna za vso škodo, ki jo povzroči vojaške čete po vinogradih in drugih kulturah.

Svetujemo vsem prizadetim, da se takoj, ko jim vojaštvo napravi škodo, obrnejo na okrajno glavarstvo, katero mora po uradnih cenilih preceniti škodo. Cenilni zapisnik pošljite v prepisu s pritožbo vred enemu naših poslancev, da se zadeva energično uredi. Na vsak način pa je potrebno, ugotoviti vsaj naslov vojaškega oddelka.

Se v stari Avstriji niso smeli tako postopati in uganjati take norije, kakor jih uganja sedanji militarizem.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Po več dni je Beograd brez ministrov, vsi so se razpršili in celo notranji minister, ki se še največ zadržuje v Beogradu ter tudi druge svoje tovariše nujno vabi in kliče, naj se vendar lotijo nujnega vladnega dela, pohajajo čisto po nekih inšpekcijah. Ministri so hitro pograbili, kar je kdo slučajno rabil, eden je spravil svoje prijatelje v državni svet, drugi je pognal svoje nasprotnike iz službe, tretji si je zagotovil nekaj kreditov, poštni minister si je hitro vzel nekaj avtomobilov, ki so prišli iz Nemčije na račun vojne odškodnine, muslimanska ministra Vilović in Omerović sta pa dobila samo odlikovanja, ker se za par ostalih turških vladnih hlapcev ne izplača več zajemati iz državne blagajne, kakor poprej za močni muslimanski klub, ki je sedaj po veliki večini v opoziciji.

Tudi poslanci enega in drugega vladnega kluba hodijo mnogo okrog po deželi, da vidijo izglede bodočih volitev. Izgledi so slabi in zato se vladna zveza in vladna stavba krha in ruši. Radikalni listi pišejo proti zvezi z demokrati ter zahtevajo, da radikalna stranka samostojno nastopi, demokrati listi so pa že itak eden proti drugemu in snujejo se še novi, da raznesejo v celokupno javnost gotovi razdor in razkol demokratske stranke.

Kakor vedno, tako špekulira vlada tudi sedaj ob hudi druginji in preteči lakoti s svojimi beograjskimi trgovskimi in bankirskimi prijatelji na račun delovnega ljudstva. Veletržci in banke nemoteno kupujejo velike množine življenskih potrebščin in pridelkov, da jih ob splošnem pomanjkanju za največjimi cenami spravijo na trg, vlada se pa baš s temi navijalci posvetuje v vprašanju druginje.

Od ameriškega posojila še vedno ni niti beliča v državno blagajno, minister financ se je pa tudi navečičal vednega zatrevanja, da posojilo »dobro stoji« in tako imamo zopet novo vladno ali ministrsko tajnost, ki je državi samo v škodo.

Delavno ljudstvo je vlada brez vseh besed in pomislekov obsodila na vse težke posledice zavoženega državnega gospodarstva, uradništvo še pa vedno skuša potolažiti z nekimi obljubami. Zatrjevala je, da se bo uradniški zakon takoj začetkom septembra obravnaval, namestnik vladnega predsednika pa še ministrov ne more sklicati skupaj in tako tolažijo vladni listi uradnike za enkrat s koncem septembra.

V Varšavi so začela pogajanja v svrhu zaključka trgovinske pogodbe med Poljsko in Jugoslavijo. Načelnik jugoslovanske delegacije, dr. Velizar Janković, je te dni posetil vsa važnejša industrijska ozemlja na Poljskem.

MEDPARLAMENTARNO POSVETOVANJE NA DUNAJU.

Dne 28. avgusta se je otvoril na Dunaju dvajseti medparlamentarni kongres in ugotovilo se je, da je prišlo na konferenco 300 poslancev štirindvajsetih parlamentov Evrope, Azije in Amerike. Posebno mnogoštevilno je zastopstvo iz Italije, Anglije in Nemčije. — Zvezni kancler dr. Seipel je opozoril na to, da so interesi držav vendarle v najožji medsebojni zvezi, če tudi bi se še tako povdarjala njih samostojnost in suverenost. Namen članov unije je ta, da se najdejo sredstva in pota v svrhu preprečitve vojnih zapletljajev. Svet se je prepričal o tem, da tvori tudi Avstrija važen člen v verigi držav in da ta člen ne sme biti zlomljen, če se noče, da se svet pogreze v nove in strašne nemire. Dr. Seipel je končal: Avstriji so na vsak način pripravljene vsakemu narodu nuditi prijateljsko roko za pomoč vsemu človeštvu, kar se pričakuje tudi od ostalih članov unije, Bivši holandski finančni minister Treub je stavil predlog, glasom katerega se pozivljajo posamezne skupine, da delujejo na to, da se čimprej ukinejo uvozne prepovedi za neobhodno potrebne predmete in življenske potrebščine, kakor tudi cene obleke, ki bi naj bile oproščene vseh carinskih ovir. Predsednik nemškega državnega zbora Lobe je opozoril na to, da se morajo gledati predlogi za odpravo uvoznih prepovedi v državah s slabo valuto drugače kot v državah z močno valuto. Države s slabo valuto so prisiljene, prepovedati izvoz v svrhu oskrbe prebivalstva s kruhom. Brez ozdravitve velikega zla, brez olajšanja bremen, pod katerimi ječijo države s slabo valuto in brez dovoljenja posojil na dolgi rok, ki bi omogočila obnovo, morajo ostati v teh državah vsi slični predlogi brez uspešni. Govornik stavi končno dodatni predlog, da se ustvari za države, ki trpijo na veliki brezecnosti denarja, ali ki so obremenjene z reparacijami, prehodni štadij, za časa katerega se omeji, oziroma prepove uvoz luksuznega blaga v korist uvozu najpotrebnejših vsakdanjih predmetov. Na konferenci Jugoslavija in Česloslovaška nista zastopani.

ITALIJA IN ALBANIJA.

V Rimu se vršijo med italijanskimi in albanskimi zastopniki pogajanja v svrhu trgovske pogodbe med Italijo in Albanijo.

MALA ANTANTA IN POLJSKA.

Na konferenci male antante in Poljske v Pragi je bilo sklenjeno, da bodo vse štiri države skupno nastopale na sejah Zveze narodov. Naglašali so se skupni interesi zlasti glede vprašanja Avstrije ter srednje Evrope.

RUSIJA.

Ruska sovjetska vlada je pred par dnevi povabila finsko vlado k udeležbi razorožitvene konference, ki se prične dne 5. septembra v Moskvi. Litvanska in Estonska sta že določili svoje delegate za konferenco. Moskovska vlada je povabila na konferenco tudi Rumunijo in Poljsko, ki je predlagala, naj se konferenca za toliko časa odgodi, dokler ne izreče Društvo narodov svojega mnenja o razorožitvenem vprašanju.

Naša zborovanja.

Shodi poslanca Žebota. Prihodnji nedeljo, dne 3. septembra govori poslanec Žebot po rani maši v Jarenini. Poroča tudi poslanec Roškar. Dne 10. septembra govori poslanec Žebot dopoldne na velikem shodu na Brinjevi gori pri Konjicah.

Pobrezje pri Mariboru. V soboto, dne 26. avgusta zvečer smo se zbrali v lepem številu v dvorani gostilne Tončič k zborovanju Slovenske ljudske stranke. Predsedoval je shodu stavbenik gospod Sonnenwald. Govorila sta poslanec Žebot in tajnik Golob. Razum enega pijanega rdečkarja smo vsi živahno odobravalni besedam govornikov. Na predlog gospoda Rebernika se je englasno izrekla zaupnica našim poslanecem in SHS. Želimo več takih zborovanj.

Juršinci. Shod Kmetске zveze dne 20. avgusta je javno pokazal, da ljudstvo ne mara več goljufive samostojne. Poslanec Žebot nam je govoril o gospodarskem in političnem položaju. Z dokazi in živo besedo je razkrinkal izdajško delovanje Samostojne in njenih poslancev. Tudi navzoči samostojneži so obmolknili. Jezik se jim je zavezal. Govornik je zaklical: «Komur je ljubo sedanje razmerje, kdor odobrava slabo gospodarstvo sedanje vlade, vedno nove davke, razmere v vojaštvu, razmetavanje milijonov za Sokole, fašiste in Wranglovce, teptanje pravice Hrvatov in Slovencev, ta naj le ostane pri Samostojni!» Ta poziv je uplival kot mrzel curek na navzoče samostojneže. Glavni tajnik Samostojne neki Brus, je uvidel sam, da z nami iz fare Sv. Lovrenca ni dobro črešnje zobati. Mi vsi — z malo izjemo — smo v taboru Kmetске zveze. Zborovalci smo izrekli poslanecem naše stranke zahvalo in zaupanje, da nas tako krepko branijo. Shodu je dobro predsedoval naš odlični domačin gospod Čuš.

Zborovanje v Šoštanju v nedeljo, dne 20. avgusta je bilo nepričakovano sijajno. Po rani službi božji se je pred kaplanijo zbralo nad 2000 oseb, katere so razni govorniki navduševali za prepotrebno misel, da se zgradi v Šoštanju Društveni dom. V prelepih besedah je za to misel navduševal bivši šoštanski kaplan, sedaj profesor dr. Medved v Mariboru. Poslušalce je naravnost očaral globoko zamišljen in elegantno prednašan govor mladeniča Jožefa Korena. Tudi ostali govorniki, kot Tine Hraštink, predsednik Orla, mladenka Marica Jurec, mladenka Ana Golob ter gospod kaplan P. Gril so bili na svojem mestu ter dvignili navdušenje tisočere množice, ki se je razšla s trdnim sklepom, da Šoštanj mora dobiti zaželen Društveni dom.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Izpit za župnike so naredili sledeči duhovniki: Mirt Jožef, Konjice, Zmave Jožef, Trbovlje, Pirc Andrej, Dobova, Simon Simone, Smartno—Velenje in Kren Franc Laporje. Nastavljeni so sledeči novomašniki: Gracola Janez Braslovce, Karo Ante Šoštanj, Jeraj Franc Galicija, Presnik Jožef Sv. Marjeta pri Ptuj, Radanovič Anton Trbovlje in Zdošek Alojzij Zalec; premeščeni so: Jastrobnik Venčeslav iz Šoštanja k Sv. Marku niže Ptuj, Pavlič Lojze od Sv. Marka v Videm, Gref Janez iz Smartna pri Slovenjgradu v Sent Ilj v Slov. goricah, Sajovic Jakob iz St. Ilja v Gornjo Radgono, Slaje Emil iz Gornje Radgone v Majšperg, Rakun Franc iz Majšperga v Pišce, Pirš Alojzij iz Zalca v Gornjigradu in Urlep Franc k Smartnu pri Slovenjgradu. Svoje mesto menjata: Bratkovič Anton k Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, Klobasa Andrej k Sv. Antonu v Slovenskih goricah. K Sv. Jožefu pri Studencih pride kapucin p. Hinko Putrih; Kapucin p. Gregor Pašalič pride iz Celja v Varaždin.

Sedemdesetletnica delovanja misijonarjev delovaja misijonarjev pri Sv. Jožefu nad Celjem. 8. septembra je 70 let, odkar je nepozabni škof Slomšek poklical sinove sv. Vincencija Pavla k Sv. Jožefu nad Celjem, od koder so misijonarji svoje misijonsko delovanje razširili po celi Sloveniji. V proslavo te 70letnice bo na praznik Marijinega rojstva poleg jutranje službe božje ob 6., ob 10. uri slovesna služba zvonja s pridigo, po kateri bo darovanje okoli oltarja za nove zvonove. Naj bi se te slovesnosti udeležilo veliko pobožnih vernikov in prijateljev misijonske misli.

Volitve zavlačujejo. Vse ljudstvo si želi novih volitev za državni zbor, ali kakor se zove po srbsko »narodna skupščina«. Edino z volitvami je mogoče spreminiti sedanjo vlado, ki tako skrajno slabo gospodari, da propadamo na vseh koncih in krajih. Vse je nezadovoljno, nihče ne more izhajati: ne kmet, ne uradnik, ne železnica, ne delavec. Vlada ima milijone za liberalne Sokole, za Wranglovce, za fašiste, a za trpeče nima novca. Davki in druga bremena so vedno večja, valuta pada, druginja raste, sosedi nas sovražijo, ugled države pod sedanjo vlado pada na vseh koncih in krajih. Celo naš vladar želi, da se sedanji sestav vlade spremeni in da se razpišejo nove volitve. A družba Pašič, Pribičević, Pucelj ne mara volitev v državni zbor. Baje nameravajo že zopet podaljšati veljavnost sedanjega parlamenta za 1 ali 2 leti. Tako se je izrazil Pašič, tako se hvalijo samostojni poslanci. Zakaj za-

vlačujejo nove volitve? Ker vedo, da bo pri teh volitvah odklenalo samostojnim in demokratom ter bo konec basanja milijonov in stotisočakov iz vladnih kas. — Urek si še ni popolnoma dogradil poslopji, Mermolja še boče nakupiti več gospodarskih gruntov, Pucelj še naprej prodajati nemške vole, Zerkjav iz svinca kovati milijone, zategadelj čakajo in čakajo z volitvami. Ti narod pa le trpi, strada in plačuj! Kdor ni slep, naj spregleda!

Demokrati se hlinijo delavcem. Liberalni advokati in verižniki bi se vedno radi igrali ulogo jeroja nad našim ubogim narodom. Ker kmet noče več iti z njimi in njihovo samostojno, obrtniki jim obračajo hrbet, ravnotako tudi uradniki, so se vrgli liberalci na delavce. V Ljubljani so si ustanovili »Samostojno strokovno delavsko unijo«. To »Unijo« vodi neki Zupanc. Ta človek, ki je plačan od Zerkjava in njegovih, na nečeden način pridobljenih milijonov, piše pisma posameznim osebam. Vabi jih, naj pristopijo k »Uniji«. Obljublja jim raj na zemlji. Delavci! Ne nasedite na limanice, ki so vam nastavljene od kapitalističnih demokratskih vampirjev. Ali niso demokrati že dovolj nesreče prinesli v našo državo? Delavci! Organizirajte se v kršč. Jugoslovanski strokovni zvezi, ki ima svoj sedež v Ljubljani, a organizacije v vseh večjih krajih.

Ne upajo si več na svetlo. Samostojna kmetijska stranka je zgubila med ljudstvom še tisto trohico zaupanja, ki ga je imela. Ne upa si več prirejati javnih shodov. V Kozjem, St. Lenartu in drugih krajih so naši ljudje nagnali Pucelja, Mermolja in njegove agente. Za nedeljo, 27. avgusta je znani Mermolja napovedal »veliko zborovanje za staro pravdo« v Jarenini. Ljudstvo je bilo pripravljeno, da se udeležijo shoda in da po svoje izrazi »zaupanje« Mermolji. Hotelo je izreči svojo sodbo nad stranko, ki nas v Beogradu prodaja srbijskim centralistom. Mermolja je videl in slišal dovolj. In korajžni debeluhar iz Vertobje je zbežal s šestero »zvestimi« med ozke štiri stene bajte liberalnega učitelja Skrbinška. Na trgu pred cerkvijo je čakalo na stotine ljudstva. Pozivalo se je Mermoljo: »Položi račun, izdajica! Glej ga zajca, kako beži! Sam sebi je pomagal na noge, a nas je izročil onim, ki nas gulijo do kože! Zakaj se Mermolja bojiš ljudske sode? Prej si nam obetal, da nam Samostojna zniža davke, zniža vojaštvo, odpravi druginjo. Daj račun!« In Mermolja je za zastrtim oknom poslušal, kako ljudstvo izreka obsodbo nad svojim zapeljivcem. — Zaupnega zborovanja se je udeležilo tudi nekaj naših. Mermolja se je tresel kot šiba na vodi. Tožil je o črni nevhvalečnosti in se je mestoma tako razvnel, da se je kar penil. Njegove besede so bile same groznje. Tako je končala slava samostojnega derviša iz Vertobje v Jarenini.

Drofenik zakaj molčiš? Skoro vsi slovenski listi očitajo poslanecu Samostojne kmetijske stranke Drofenigu, da je pisal vladni pisma, in sam osebno interveniral, naj se Schulvereinu in Südmarki vrnejo posestva, katera je vlada leta 1919 in 1920 prodala Slovincem. Najbolj so tu prizadete šolske občine. Nad 40 slovenskih šolskih občin bi po Drofenigovi zahtevi moralo vrniti nemškemu Schulvereinu šolske stavbe. To se ne sme zgoditi, in se tudi ne bo zgodilo. O tem smo uverjeni. Kajti škandal nad vse škanđale bi bil, če bi sodnija in vlada šla nemškutarski griži, kakor je Drofenig, na lim. Nam je znano, kaj je pisal Drofenig sodišču, kako je interveniral za germanizatorično Südmarko in Schulverein. Vemo tudi, zakaj je to storil. O tem še bomo govorili. A pribijemo, da Drofenig na vse očitke, ki so težki, ne upa odgovarjati. Drofenigova stara nemčurska narava zopet sili na dan. Da ga ni sram tega nizkotnega čina!

Obmejni promet. Te dni je mešana komisija jugoslovanskih in nemškoavstrijskih delegatov od Radgone do St. Ilja pregledovala točke, kjer se določi prehod čez Muro za mali obmejni promet in za dovoz na mlino in žage. Komisijekega obhoda sta se udeležila tudi naša poslanca Roškar in Žebot. Zahtevala sta, da se mora na vseh točkah, kjer obstojijo brodovi ali mostovi, ozir. se da Mura prekoračiti v čolnu, dovoliti prehod in prevoz blaga. Oba poslanca sta tudi protestirala proti temu, da se cariniki na prehodnih točkah ne držijo predpisov, kakor so določeni v zakonu o malem obmejnem prometu. Tudi one male količine blaga, ki so carine proste, srbijski cariniki zacarinijo. O poteku komisije bomo poročali v prih. številki podrobneje. Prihodnji teden bo obhodila komisija črto od St. Ilja do Sv. Duha na Ostrem vrhu. Ljudstvo naj se zbere in pove komisiji svoje želje.

Obrtniki v Obrtno zvezo. Krščansko misleče obrtniki in trgovci vabimo, da se organizirajo v Obrtno zvezo, ki ima svoj sedež v Ljubljani. V mestu Maribor šteje podružnica Obrtno zveze že več sto članov. Dne 17. septembra bo ob priliki obrtno razstave velik shod krščansko mislečih obrtnikov in trgovcev v Mariboru. Na shod pridejo trije naši poslanci in govorniki iz Ljubljane. Uredite svoj obisk mariborske obrtno razstave tako, da se boste 17. septembra lahko udeležili obrtnega shoda v Mariboru. Podrobnosti še objavimo. Ta dan napravimo načrt za organizacijo Obrtno zveze po vseh okrajih. Krščansko misleči obrtniki na plan!

Zahvala pripravljalnega odbora za katoliški shod v Slov. Bistrici. Pripravljalni odbor za katoliški shod v Slov. Bistrici se čuti dolžnega, da se zahvali v prvi vrsti gg. Fr. Juhartu in Koflerju, ki sta podarila les za oltar in govorniški oder, mizarškemu mojstru Srimšek, za brezplačno zgradbo oltarja, odra in darovani les, g. stavbenemu mojstru Stupanu za nadzorovalno delo, g. slikarskemu mojstru Vrečku za napise, g. A. Rumež, Hinku Grilu in Alojziju Pinter. Topla zahvala bodi tudi vsem vrlim mladeničem in mladenkam.